

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

MAJETKOVÉ TRESTNÉ ČINY

Autor práce: Petr Blažo, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Jiří Hruška, PhD.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2019

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce – v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS a v tištěné podobě knihovnou VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce panu JUDr. Jiřímu Hruškovi, PhD., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

BLAŽO, P. Majetkové trestné činy : bakalářská práce. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2019, 52 stran. Vedoucí práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Klíčová slova: krádež, zpronevěra, trestný čin, přestupek, zákon, komparace, majetek, věc.

Předkládaná bakalářská práce je zaměřená na majetkové trestné činy. Obecně analyzuje danou problematiku a popisuje základní pojmy. V dalších částech práce je provedena analýza skutkových podstat trestných činů krádeže a zpronevěry, které jsou posléze v samostatné kapitole mezi sebou komparovány. V závěrečných pasážích byly vzájemně porovnány znaky skutkových podstat vybraných majetkových trestných činů s odpovídající trestně právní úpravou Slovenské republiky. V návaznosti na rozbor zvolené problematiky se autor pokusil navrhnout a prezentovat své úvahy de lege ferenda.

ABSTRACT

Blažo, P. Crimes against property : Bachelor Thesis. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2019. 52 p. Supervisor : JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Key words: theft, embezzlement, crime, offense, law, comparison, property, thing.

This bachelor thesis is focused on property crimes. Generally it analyzes the issue and describes the basic concepts. In the following parts of the thesis, an analysis of the facts of the theft and embezzlement crimes is carried out, which are then compared in a separate chapter. In the final passages, the constituent elements of selected property crimes were compared with the corresponding criminal law of the Slovak Republic. Following the analysis of the chosen issue, the author tried to propose and present his reflections de lege ferenda.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíle a metodika bakalářské práce.....	10
2 Charakteristika trestných činů proti majetku	11
3 Analýza skutkové podstaty trestného činu krádeže (§ 205) a výklad vybraných zákonných znaků.....	16
4 Analýza skutkové podstaty trestného činu zpronevěry (§ 206) a výklad vybraných zákonných znaků.....	26
5 Vývojová stádia trestných činů u krádeže a zpronevěry.....	32
6 Komparace trestného činu krádeže a trestného činu zpronevěry	34
7 Komparace trestně právní úpravy zvolených trestných činů proti majetku s odpovídající trestně právní úpravou Slovenské republiky	37
7.1 Krádež	37
7.2 Zpronevěra	43
8 Úvahy de lege ferenda.....	46
Závěr	48
Seznam použitých zdrojů	49

Úvod

Jako téma této bakalářské práce si autor vybral problematiku majetkových trestných činů. Za využití odborné literatury bude nejprve provedena obecná charakteristika hlavy páté zvláštní části trestního zákoníku. Vzhledem k obsáhlosti zvoleného tématu, se autor práce detailněji zaměří pouze na trestné činy krádeže a zpronevěry podle § 205 a § 206 trestního zákoníku, u kterých bude provedena analýza jejich skutkových podstat.

Následným porovnáním těchto dvou skutkových podstat upozorní autor na jejich základní rozdíly. Tato komparace bude podpořena a doplněna platnou judikaturou. Práce se ale nezabývá jen českou právní úpravou. Česká republika je také členským státem Evropské unie a proto se autor práce také obecně zaměří na komparaci majetkových trestných činů v jiné členské zemi Evropské unie, a to Slovenské republice. Podrobněji budou komparovány rozdíly právních úprav těchto dvou zemí u skutkových podstat trestných činů krádeže a zpronevěry s vysvětlením některých pojmů.

Závěr práce tvoří některé z autorových úvah *de lege ferenda*, a to nad možnou změnou hranice výše škod, ve smyslu § 138 trestního zákoníku. Následně je zhodnocen samotný přínos práce, a zda byly splněny stanovené cíle.

Autor předkládané práce je v současné době ve služebním poměru u Policie České republiky, služebně je zařazen u služby kriminální policie a vyšetřování Obvodního ředitelství policie Prahy I, na oddělení zaměřujícího se na kapesní krádeže. Toto oddělení se zabývá především majetkovými trestnými činy, a jak již je z předchozího patrné, jedná se především o specifické případy krádeží. Z tohoto důvodu je zvolené téma autorovi pracovním velice blízké. Hlavní město Praha se dle veřejně dostupných statistik, uvedených na webových stránkách Policie České republiky, či Ministerstva Vnitra České republiky, potýká s největším nárůstem trestné činnosti v České republice. Největší část trestné činnosti tvoří právě majetkové trestné činy, v popředí s trestným činem krádeže. Majetková trestná činnost ale není pouze problémem Prahy, protože statisticky má největší podíl trestné činnosti na celém území České republiky, byť dle statistik z posledních let je jak celková trestná činnost, tak i majetková trestná činnost na ústupu a její nárůst má klesající tendenci.

Zatímco v roce 2013 po amnestii tehdejšího prezidenta České republiky číslo 1/2013 Sb., ze dne 1.1.2013, tvořily majetkové trestné činy 64 procent podílu na celkové evidované trestné činnosti v České republice s počtem 209 351 zjištěných majetkových trestných činů, tak v dalších letech tato trestná činnost klesala. V roce 2014 to bylo 173 611 zjištěných majetkových trestných činů, v roce 2015 to bylo 139 092 majetkových trestných činů, v roce 2016 to bylo 118 082 majetkových trestných činů. V roce 2017 bylo evidováno celkem 108 497 majetkových trestných činů a v roce 2018 tento nápad klesl na 98 670 evidovaných majetkových trestných činů a činilo to 51,3 procent podílu na celkové evidované trestné činnosti v České republice.¹

¹Statistiky kriminality spáchané na území České republiky za určitá období, dostupné z: <https://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

1 Cíle a metodika bakalářské práce

Bakalářská práce se zabývá charakteristikou hlavy V. trestního zákoníku, ve které jsou upraveny majetkové trestné činy. Popisuje problematiku majetkových trestných činů, kdy vzhledem k rozsahu zvolené problematiky byla hlavní část práce zaměřena pouze na analýzu vybraných trestných činů krádeže (§ 205) a zpronevěry (§ 206). V rámci praktické části této práce podrobí autor analýze skutkové podstaty výše zmíněných trestných činů a provede vzájemnou komparaci znaků skutkových podstat s odpovídající právní úpravou Slovenské republiky.

Cílem práce je jednoznačně stanovit podmínky trestní odpovědnosti za vybrané majetkové trestné činy krádeže a zpronevěry, porovnat jejich skutkovou podstatu a upozornit na jejich základní rozdíly. Dále porovnat skutkové podstaty vybraných majetkových trestných činů krádeže a zpronevěry s trestně právní úpravou Slovenské republiky a upozornit na odlišnosti těchto trestně právních úprav. V závěrečné části práce se autor pokusí nastínit některé úvahy de lege ferenda ke zvolené problematice.

K dosažení stanovených cílů byly uplatněny následující metody:

- Studium a teoretická analýza související odborné literatury, právních předpisů a judikatury. Dále byly v práci použity metody popisu a komparace.

2 Charakteristika trestných činů proti majetku

Majetkové trestné činy jsou upravené v hlavě V., zvláštní části trestního zákoníku, která není nijak vnitřně členěna. V trestním zákoně číslo 140/1961 Sb, byly majetkové trestné činy uvedeny v hlavě deváté, ustanoveních § 247 až § 258. V praxi se často vychází z judikatury a stanovisek, nálezů či usnesení soudů, které ve věcech rozhodly ještě před platností nového trestního zákona z roku 2009 a tak může být pro někoho matoucí uvedení například trestného činu krádeže v ustanovení § 247 namísto v ustanovení § 205 trestního zákoníku. V případě použití stále platné Judikatury s ustanoveními dle předchozí právní úpravy, bude do závorky za toto ustanovení doplněno paragrafové označení dle zákona č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Předchozí trestní zákon číslo 140/1961 Sb., původně poskytoval zvýšenou ochranu socialistickému majetku, a pro tento účel byl stanoven širší rozsah skutkových podstat a přísnější trestní sankce u jednotlivých ustanovení. Ostatní druhy majetkových práv a vlastnictví tak šly do pozadí. Po novele číslo 175/1990 Sb., byla tato nerovnost napravena a tím poskytnuta rovnocenná ochrana všem druhům vlastnictví a majetkovým právům.²

Většina majetkových trestných činů patří mezi trestné činy úmyslné. Jsou však mezi nimi i trestné činy nedbalostní, přičemž k naplnění znaků subjektivní stránky u některých z nich je třeba hrubé nedbalosti (například u trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 trestního zákoníku), zatímco u jiných postačí zavinění z nedbalosti prosté (například legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti podle § 217 trestního zákoníku).

Občanskoprávní ochrana majetku a jeho vlastnictví je promítnuta do celé škály právních předpisů a do řady jejich ustanovení. Z této právní úpravy má obecnější význam to, že právo vlastnit majetek všech vlastníků má stejný obsah a že všem vlastníkům, a to fyzickým a právnickým osobám, obcím, vyšším územním celkům i státu, je poskytována stejná ochrana. Příkladem je článek 11 Listiny základních práv

² Kuchta, J. a kol. Kurs trestního práva. Trestní právo hmotné. Zvláštní část. 1.vyd. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 134.

a svobod č. 2/1993 Sb., kde v odstavci jedna je uvedeno, že právo vlastnit majetek má každý a vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Právo vlastnit majetek je ale také obsaženo v některých mezinárodních dokumentech jako základní lidské právo (čl. 17 odst. 1 Všeobecné deklarace lidských práv, čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod).³

Trestněprávní ochrana majetku, vlastnického práva k němu a zájmů s ním spojených, tedy majetkových zájmů, je zajištěna trestním zákoníkem, a to v různých směrech prakticky ve všech hlavách jeho zvláštní části, včetně hlavy I. (například trestný čin vraždy podle ustanovení § 140 odst. 3 písm. j) trestního zákoníku), hlavy II. (trestný čin loupeže podle § 173 trestního zákoníku), hlavy VII. (trestný čin obecného ohrožení podle § 272 trestního zákoníku), hlavy VIII. (trestný čin poškození lesa podle § 295 trestního zákoníku). Další skupina trestných činů této povahy je zařazena do hlavy VI. zvláštní části trestního zákoníku, v níž jsou soustředěny hospodářské trestné činy. Těžiště této ochrany spočívá, právě ve vymezení skutkových podstat trestných činů zařazených do jeho hlavy V. Touto hlavou jsou vedle vlastnického práva chráněna i některá jiná majetková práva, zejména nerušené držení a užívání majetku.⁴

Objektem majetkových trestných činů je zájem na ochraně vlastnických vztahů a vztahů s nimi souvisejících, bez ohledu na vlastnictví. Vedle vlastnictví jsou zde chráněna i některá jiná majetková práva a nerušené držení věci.⁵ Tak jako ochrana právních statků, uvedených v jiných hlavách zvláštní části trestního zákoníku, je trestněprávní ochrana majetku omezena na určitá "typizovaná" jednání, popsaná v konkrétních skutkových podstatách trestných činů. V souladu se zásadou subsidiarity trestní represe⁶ je trestně právní ochrana zaměřena jen na určitá společensky škodlivá jednání, ve kterých nepostačí uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Hlava pátá zvláštní části trestního zákoníku obsahuje tyto skupiny trestných činů:

- a) **Obohacovací trestné činy**, jejichž základem je jednání obohacovací, na úkor cizího majetku (například trestný čin krádeže, zpronevěry a podvodu).

³ Jelínek, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 6. vydání. Praha: Leges, 2017, 630 s.

⁴ Antonín Draštík a spol., komentář k novému trestnímu zákoníku KO40/2009, dostupný na systém ASPI.

⁵ VANTUCH, P. *Trestní zákoník s komentářem, s. 713, k l. 8. 2011: komentář k zákonu č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů: informace z judikatury*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2011.

⁶ Také zásada ultima ratio (nejzazší prostředek k ochraně zákonem stanovených zájmů)

- b) **Poškozovací trestné činy**, jejichž záměrem je poškozovací jednání ať už na cizím majetku, nebo na majetku svém. Náleží sem i počítačové trestné činy (například § 230 až § 232 trestního zákoníku). Podskupinou poškozovacích trestných činů jsou takzvané úpadkové trestné činy, do kterých patří například poškození věřitele dle § 222 trestního zákoníku.
- c) Další skupina je takzvaná **“futurum usus“** a jedná o krádež “užitku“. Pachatel po přechodnou dobu realizuje ve svůj prospěch užitnou hodnotu věci, ale nejde mu o samotnou věc, nýbrž užitek z ní plynoucí (kupříkladu § 207 trestního zákoníku – neoprávněné užívání cizí věci).
- d) Poslední skupinou je takzvané **kořistění z trestného činu jiné osoby** (§ 216 trestního zákoníku – legalizace výnosů z trestné činnosti).⁷

V trestním právu chápeme škodu jako újmu, jež nastala v majetkové sféře poškozeného. Všeobecně se vyjadřuje penězi a jimi je také napravitelná, pakliže nedošlo k naturální restituci. Škodou považujeme škodu skutečnou, i ušlý zisk (nevyplyne-li z jednotlivého ustanovení jinak).⁸ Při pokračování v trestném činu se škody sčítají za jednotlivé dílčí útoky.

Stanovení výše škody předmětu útoku, je realizováno a vychází z ceny, za kterou se věc v době a v místě činu obvykle prodává. Nelze-li výši škody zjistit stanoveným způsobem, je vycházeno z účelně vynaložených nákladů na obstarání stejné nebo obdobné věci nebo uvedení věci v předešlý stav. Z hlediska hranic výše způsobené škody stanoví trestní zákoník peněžní ekvivalent pojmů vyjadřujících výši škody v podobě pevných peněžních částek. Toto nalezneme v § 138 trestního zákoníku:

- škoda nikoli nepatrná – nejméně 5 000 Kč,
- škoda nikoli malá – nejméně 25 000 Kč,
- větší škoda – nejméně 50 000 Kč,
- značná škoda – nejméně 500 000 Kč,
- škoda velkého rozsahu nejméně 5 000 000 Kč.

⁷ Novotný, O., Vanduchová, M., Šámal, P. a kol. Trestní právo hmotné, Zvláštní část. 6. vydání, Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, strana 154 – 161.

⁸ Kuchta, J. a kol. Kurs trestního práva. Trestní právo hmotné. Zvláštní část. 1.vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. s. 139.

Pod pojmem “**majetek**“, jenž se zde často objevuje, je myšlen souhrn všeho, co osobě patří.⁹

Věci v právním smyslu poté myslíme vše, co je rozdílné od osoby a slouží k potřebě lidí. Věc rozlišujeme na hmotnou (ovladatelná část vnějšího světa, která má povahu samostatného předmětu) a nehmotnou (práva, jejichž povaha to připouští, a jiné věci bez hmotné podstaty).¹⁰ V trestním zákoníku je věc vymezena tak, že se jí rozumí i ovladatelná přírodní síla. Nevyplývá-li z jednotlivých ustanovení něco jiného, tak ustanovení o věcech dle trestního zákoníku se vztahuje i na živá zvířata a zpracované oddělení části lidského těla.¹¹

Cizí věci je vše mimo věci náležící pachateli, jestliže jí v době rozhodnutí o ní vlastní, je součástí jeho majetku nebo s ní fakticky jako vlastník nakládá, aniž je oprávněný vlastník nebo držitel takové věci znám.¹² Za cizí věc považujeme i cizí hotové peníze, ale také i peněžní prostředky na účtu, a proto je lze jako věci odcizit ve smyslu § 205 trestního zákoníku.¹³

Objektivní stránku trestného činu lze charakterizovat způsobem spáchání trestného činu a jeho následky. Je složená z obligatorních a fakultativních znaků. Mezi obligatorní znaky patří jednání, následek a příčinná souvislost mezi jednáním a následkem. Fakultativním znakem mohou být místo, čas, způsob jednání a účinek. Majetkové trestné činy lze spáchat jak konáním, tak opomenutím.¹⁴

Pachatelem trestných činů proti majetku může být zpravidla kdokoliv (subjekt obecný), kdo je trestně odpovědný, ale některé majetkové trestné činy vyžadují konkrétní, nebo speciální subjekt (například trestný čin poškození věřitele podle § 222 trestního zákoníku).¹⁵

⁹ Občanský zákoník číslo 89/2012 Sb. §495

¹⁰ Občanský zákoník číslo 89/2012 Sb. § 489, § 496, § 497.

¹¹ Trestní zákoník § 134

¹² Trestní zákoník § 135

¹³ Antonín Drašík a spol., komentář k novému trestnímu zákoníku KO40/2009, dostupný na systému ASPI.

¹⁴ KRATOCHVÍL, Vladimír. *Trestní právo hmotné: obecná část*. 2.vyd. Praha: C.H. Beck, 2012, s.249-250

¹⁵ Novotný, O., Vanduchová, M., Šámal, P. a kol. *Trestní právo hmotné, Zvláštní část*. 6. vydání, Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, strana 154 – 161.

U většiny trestných činů proti majetku je nutné zavinění úmyslné, přesto u některých vybraných majetkových trestných činů, lze již v základní skutkové podstatě spáchat čin z nedbalosti. Kupříkladu u trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti (§ 217 trestního zákoníku), porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti (§ 221 trestního zákoníku), způsobení úpadku (§ 224 trestního zákoníku), či poškození záznamu v počítačovém systému a na nosiči informací a zásah do vybavení počítače z nedbalosti (§ 232 trestního zákoníku).

Ve vztahu trestní odpovědnosti právnických osob¹⁶ ohledně majetkových trestných činů, je od účinnosti novely č. 183/2016 Sb. ode dne 1.12.2016 , v ustanovení § 7 uveden výčet trestných činů, kterých se právnická osoba dopustit nemůže. V tomto ustanovení není uveden ani jeden majetkový trestný čin, a proto se právnická osoba všech trestných činů z hlavy páté trestního zákoníku může dopustit.

¹⁶ Zákon 417/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim (dále TOPO).

3 Analýza skutkové podstaty trestného činu krádeže (§ 205) a výklad vybraných zákonných znaků

- k § 205 odst. 1 trestního zákoníku

(1) *Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a*

a) způsobí tak na cizím majetku škodu nikoliv nepatrnou,

b) čin spáchá vloupáním,

c) bezprostředně po činu se pokusí uchovat si věc násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí,

d) čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, nebo

e) čin spáchá na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace osob, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

Z hlediska závažnosti se jedná o základní skutkovou podstatu tohoto trestného činu, neboť jsou zde prvně popsány zákonné znaky. Dle vyjádření v zákoně se jedná o popisnou skutkovou podstatu. Z hlediska struktury je tato skutková podstata složitá, a to z důvodu zmnožení znaků téhož druhu (způsobu jednání).

Objektem trestného činu krádeže je nejen vlastnictví věci, ale i držba a faktické držení věci.¹⁷

Objektivní stránku tohoto ustanovení tedy tvoří jednání pachatele, které spočívá v přisvojení si cizí věci tím, že se jí zmocní. Jenže to samo o sobě nestačí a tedy zákonem je vyžadováno pro splnění trestní odpovědnosti splnění dalších podmínek, které jsou uvedené v písmenech a) až e).

U trestného činu krádeže je způsobenou škodou celá skutečná hodnota odcizené věci. V případě, kdy pachatel dá na místo odcizené věci jinou věc stejného druhu, ale nezastupitelnou, nelze vycházet jen z rozdílu mezi hodnotou věci odcizené a hodnotou věci dané, za tuto věc.¹⁸

¹⁷ NOVOTNÝ, Oto a kol. *Trestní právo hmotné. 2, Zvláštní část. 6.*, přeprac. vyd. Praha: Wolters Kluwer, Česká republika, 2010, s.164.

¹⁸ Šámal, P. a kol. *Trestní zákoník, 1. vydání*, Praha: C.H.Beck, 2009, 3285 s.

“Znak „přisvojení si cizí věci“ v § 205 odst. 1 trestního zákoníku je naplněn, pokud pachatel získá možnost neomezené dispozice s cizí věcí, již se zmocnil a jedná s vůlí nakládat s ní, jako s vlastní.“¹⁹

Přisvojením si cizí věci není získání ji do vlastnictví, neboť trestným činem nelze nabýt vlastnického práva. Pachatel tím získává pouze možnost trvalé, neomezené dispozice s cizí věcí, přičemž není rozhodné, jak s věcí naloží poté, co se jí zmocní, ale postačí, že má možnost s ní nakládat jako s věcí vlastní. O přisvojení jde i tehdy, pokud pachatel po činu takovou věc někomu daruje, odhodí ji, nebo zničí. Pokud si pachatel chce věc přisvojit pouze na určitou dobu s tím, že poté věc majiteli navrátí, je nutné věc posuzovat jako neoprávněné užívání cizí věci podle § 207 trestního zákoníku, namísto krádeže. Zmocnit se cizí věci může pachatel buďto vlastní rukou, nebo za pomoci nástroje (například stroje, nebo také živého nástroje – dítě mladší patnácti let, nebo osoba nepřičetná). Důležité je, aby pachatel věc odejmul z dispozice vlastníka, oprávněného držitele, nebo faktického držitele a zjednal si tak možnost s věcí trvale nakládat podle své vůle sám, nebo s dalšími osobami.

Krádež nelze spáchat na věci ztracené, která již není v moci vlastníka, nebo faktického držitele, či na věci u které není vlastník, či držitel znám a nelze jej nijak zjistit.²⁰

Vloupáním se rozumí vniknutí do uzavřeného prostoru lstí, nedovoleným překonáním uzamčení nebo překonáním jiné jistící překážky s použitím síly.²¹

Uzavřeným prostorem není pouze stavba a její části. Je jím i ohrazený pozemek a menší například přemístitelné prostory (kupříkladu příruční pokladna). Uzavřením se rozumí úmyslná ochrana věcí před odcizením, ne pouze příkladem zabránění útěku chovných zvířat z ohrady, zasunutím pojistného kolíku dveří.

Vniknutím se rozumí nejen vstup, ale i také sáhnutí dovnitř rukou, či nástrojem. Lstí poté může být smyšlená záminka pro vstup do bytu.

Uzamčení je zámek, zástrčka ovladatelná jen zevnitř, automatické signální zařízení a podobně. Je-li v zámku ponechán klíč, nejedná se o uzamčenou věc.

¹⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.5.2018, sp. zn. 5 Tdo 444/2018.

²⁰ Šámal, P. a kol. Trestní zákoník, 1. vydání, Praha:C.H.Beck, 2009, 3285 s. strana 1784 – 1809.

²¹ § 121 trestního zákoníku.

K překonání uzamčení není potřeba vynaložit síly (příkladem je použití zařízení pro detekci signálu dálkového ovládání zámku vozidla).

Jinou jistící překážkou může být například plot, mříž, nebo stěna. K jejímu překonání je vždy nutné použití síly a překážka tímto nemusí být poškozena.²²

Uchování odcizené věci násilím, nebo pohrůzkou bezprostředního násilí, se pachatel pokusí učinit až po odcizení věci, přičemž se tak musí stát bezprostředně. Tedy v krátké časové návaznosti na krádež. Tímto je myšleno kupříkladu sledování pachatele poškozeným bezprostředně po činu kdy pachatel jej fyzicky napadne, nebo mu vyhrožuje bezprostředním násilím. Podmínka bezprostřednosti je při tomto jednání důležitá. Násilím zde rozumíme použití fyzické síly, k překonání nebo zamezení kladeného nebo i očekávaného odporu. Násilí je většinou vedeno proti poškozenému, ale může být také vedeno proti jiné osobě, například vrátnému, hlídači a svědkovi. Pachatel ho tím chce odradit od toho, aby mu zabránil v dokončení krádeže, nebo jeho následného svědectví. Lze tedy říci, že násilí je prostředkem nátlaku na vůli napadeného.²³

Upřesnění k výše uvedenému znaku vydal Nejvyšší soud v usnesení, ve kterém komparoval trestný čin vydírání (§ 175 odst. 1 trestního zákoníku) a krádeže (§ 205 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku).

“Rozdíl mezi trestným činem vydírání podle § 175 tr. zákoníku a přečinem krádeže podle § 205 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku spočívá v tom, že nátlak na vůli poškozeného je u přečinu krádeže veden ze strany pachatele pouze snahou bezprostředně po činu si násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí uchovat věc, již pachatel získal krádeží. Pokud násilí nebo pohrůzka (bezprostředního) násilí směřovala k něčemu jinému než si uchovat bezprostředně po činu odcizenou věc, tedy k tomu, aby jiná osoba něco konala, opominula nebo trpěla (např. aby pachatele poškozený nebo jiná osoba nezadržela, neoznámila jeho čin policii apod.), jde o trestný čin vydírání podle § 175 tr. zákoníku.”²⁴

²² Jelínek, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 6. vydání. Praha: Leges, 2017, 639-640 s.

²³ Novotný, O., Vokoun, R., Šámal, P. a kol. Trestní právo hmotné. Zvláštní část. 6. Vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 173.

²⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2012, sp. zn. 8 Tdo 98/2012.

Věc, kterou má jiný **při sobě**, vyjadřuje stav, kdy poškozený drží věc v ruce, ale také situaci kdy si věc odloží ve své bezprostřední blízkosti (například odložení mobilního telefonu před sebe na jídelní stůl). Nejedná se ale o věci, které má poškozený pouze takzvaně na dohled a tedy je nemá plně pod svojí kontrolou. Věc **na sobě** je například peněženka v kapse poškozeného.

*“Za věc, kterou má poškozený při sobě ve smyslu ustanovení § 205 odst. 1 písm. d) TrZ, lze považovat i věc, již odložil nebo upustil ve své bezprostřední blízkosti a má ji ve své moci“.*²⁵

Výše škody odcizené věci není významná u trestného činu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. b, c, d, e) trestního zákoníku, neboť není zde zákonným znakem.

*„Evakuací se rozumí vyklizení osob a majetku ze stanovených oblastí z prostoru válečné činnosti, živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví, majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost. Evakuaci osob a majetku z vymezeného území může v době trvání nouzového stavu nebo za stavu ohrožení státu vyhlásit vláda České republiky“.*²⁶

Z pohledu subjektivní stránky se vyžaduje úmyslné zavinění pachatele. Vyplývá to z § 13 odst. 2 trestního zákoníku, kde se uvádí, že k odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.

Subjekt je zde obecný a může jím být kterákoli trestně odpovědná fyzická osoba, nebo právnická osoba (srov. § 7 TOPO).

- **k § 205 odst. 2 trestního zákoníku**

(2) Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a byl za čin uvedený v odstavci 1 v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

²⁵ R 32/2008. ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. §140 až 421. Komentář*. 2 vyd. Praha: C.H.Beck, 2012, 2150 s. ISBN 978-80-7400-428-5.

²⁶ Antonín Drašík a spol., komentář k novému trestnímu zákoníku KO40/2009, dostupný na systému ASPI.

Tato samostatná skutková podstata uvedená ve druhém odstavci je základní a jedná se o skutkovou podstatu odkazovací, neboť odkazuje na první odstavec. Jelikož i zde dochází k pluralitě Znaků stejného druhu, bude se jednat o skutkovou podstatu složitou.

Objektivní stránka zde spočívá v přisvojení si cizí věci jejím zmocněním, byl-li pachatel za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán. Tato speciální recidiva je zde okolností, která zpříšňuje trestní postih pachatele a vztahuje se na jednání uvedené v prvním odstavci. To neplatí, pakliže se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen.

Recidiva se může vztahovat i na jiný trestný čin, který nespadá do majetkových trestných činů. Například byl-li pachatel v posledních třech letech odsouzen, nebo potrestán za trestný čin loupeže dle § 173 odst. 1 trestního zákoníku, neboť tento čin má majetkový charakter a pachatel si jím přisvojil cizí věc tím, že se jí zmocnil, přičemž k tomu použil násilí, nebo pohrůžku bezprostředního násilí.²⁷

Z pohledu subjektivní stránky je vyžadováno úmyslné zavinění.²⁸

K rozlišení skutkových podstat krádeže dle § 205 odst. 1 trestního zákoníku a § 205 odst. 2 trestního zákoníku, uvedl Nejvyšší soud následující právní názor.

*“Znaky přečinu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a) až e) TZ (ve znění účinném od 1. 1. 2010) a znaky přečinu krádeže podle § 205 odst. 2 TZ (ve znění účinném od 1. 1. 2010) jsou shodné v základní definici krádeže, která spočívá v tom, že pachatel si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní. Obě citovaná ustanovení tedy poskytují ochranu stejnému objektu před stejným jednáním. Jednočinný souběh těchto přečinů je proto vyloučen. Trestnost přečinu krádeže podle shora citovaných ustanovení je podmíněna současným naplněním ještě dalších okolností, jimiž je vyjádřena dolní hranice trestnosti. Přitom obě ustanovení ji vyjadřují diferencovaně jak co do povahy zmíněných okolností, tak co do typové závažnosti, která se odráží v rozdílných trestních sazbách“.*²⁹

U pojmu **odsouzení** není potřeba, aby došlo k výkonu trestu, a to byť i zčásti. Jestliže v době rozhodování soudu o trestném činu krádeže podle § 205 odst. 2 trestního

²⁷ Jelínek, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 6. vydání. Praha: Leges, 2017, 642 s.

²⁸ Srov. § 13 odst. 2 trestního zákoníku

²⁹ Usnesení nejvyššího soudu ze dne 16.2.2011 pod sp. zn. 7 Tdo 23/2011-26.

zákoníku je dřívější odsouzení pachatele, které je formálním znakem tohoto činu již zhlazeno, nebo o něm z jiného důvodu platí fikce neodsouzení, pak toto odsouzení nemůže naplnit zákonem požadovaný znak zpětnosti, byť v době spáchání činu ještě zhlazeno nebylo a ani o něm neplatila fikce neodsouzení.

Potrestáním se rozumí předchozí trestní postih. Pachatel byl nejenom odsouzen, ale i vykonal alespoň zčásti uložený trest, pokud výkon trestu nebo samotná právní moc rozsudku, kterým byl uložen trest, nemá za následek, že se na něho hledí, jako by nebyl odsouzen.

Trestem je myšleno jakýkoli trest, tedy nejen odnětí svobody, ale také například peněžitý trest, nebo trest propadnutí věci.

Pokud byl u trestného činu krádeže podle § 205 odst. 2 trestního zákoníku současně naplněn znak odsouzení i potrestání, je třeba přihlížet pouze k potrestání.³⁰

- **k § 205 odst. 3 trestního zákoníku**

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 větší škodu.

Tato skutková podstata trestného činu je dle závažnosti kvalifikovaná, neboť zde přistupuje znak v podobě okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby.

Z hlediska zavinění postačí nedbalost ve smyslu § 17 písm. a) trestního zákoníku, přičemž se jedná o těžší následek ve způsobení škody větší, která je dle § 138 trestního zákoníku nejméně 50 000 Kč.

“Jestliže se pachatel trestného činu krádeže zmocnil sice levné tašky poškozeného, který ji však i s ohledem na hodnotu věci v ní obsažených měl u sebe, přičemž skutečným předmětem zájmu pachatele byl obsah tašky, lze dovodit jeho nedbalostní zavinění podle § 16 a § 17 písm. a) TrZ ve vztahu k okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby v podobě těžšího následku (např. ke způsobení škody větší ve smyslu § 205 odst. 3 TrZ) již z toho, že předem vůbec neznal obsah odcizeného

³⁰ Antonín Drašík a spol., komentář k novému trestnímu zákoníku KO40/2009, dostupný na systému ASPI.

zavazadla, a tedy ani to, jakou škodu může způsobit jeho krádeží. Jen z nízké hodnoty zavazadla nelze usuzovat na nízkou hodnotu věci, které se v něm nachází.“³¹

- **k § 205 odst. 4 trestního zákoníku**

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, nebo

c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

Tato skutková podstata trestného činu je dle závažnosti kvalifikovaná, neboť zde přistupují zvláště přitěžující okolnosti.

K pojmu organizované skupiny ve svém usnesení Nejvyšší soud uvedl:

“Organizovanou skupinou se zde rozumí společná činnost, která je vymezena vyšší formou spolupráce v rámci organizované skupiny, za niž je považováno sdružení více osob (podle soudní praxe musí jít o sdružení alespoň tří trestně odpovědných osob), v němž je provedena určitá dělba úkolů mezi jednotlivé členy sdružení a jehož činnost se v důsledku tohoto vyznačuje plánovitostí a koordinovaností, což zvyšuje pravděpodobnost úspěšného provedení trestného činu, a tím i jeho nebezpečnosti (dnes škodlivost) pro společnost. Nemusí mít trvalejší charakter a nevyžaduje se ani výslovné přijetí za člena skupiny, neboť postačí, že se pachatel do skupiny fakticky včlenil a aktivně se na její činnosti podílel.“³²

K tomuto znaku se také vyjádřila Dagmar Šíchová:

“...je možné shrnout, že trestný čin krádeže podle § 247 TrZ (dnes § 205 trestního zákoníku) je trestným činem úmyslným. Pokud se tohoto činu dopustí spolupachatelé, nemusí jednání každého z nich naplňovat všechny znaky dané skutkové podstaty. Jednání jednotlivých spolupachatelů může spočívat v tom, že půjde jen o článek řetězu, který pak ve svém souhrnu tvoří tuto skutkovou podstatu. Takovým

³¹ TR NS 76/2011-T 1389. ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. §140 až 421. Komentář*. 2 vyd. Praha:C.H.Beck, 2012, 2150 s.

³² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.4.2010, pod sp. zn. 8T do 137/2010.

článkem řetězu může být i jednání, které se na první pohled nejeví natolik významné (úloha hlídače, vytváření chaosu, přistavení dopravního prostředku apod.). Jestliže skutková zjištění nasvědčují tomu, že došlo k hlubšímu propojení spolupachatelů, ke koordinovanosti jejich činnosti, k vzájemnému propojení jejich úkonů, k návaznosti těchto úkonů, k jejich provázanosti a předchozímu naplánování, je možné zvažovat, že došlo k vytvoření organizované skupiny. Pak je nutné zabývat se subjektivní stránkou. Je třeba dospět k bezpečnému závěru, že pachatel věděl, že je členem takovéto skupiny a chtěl společně s ostatními členy skupiny dosáhnout porušení či ohrožení chráněného zájmu [§ 4 písm. a) TrZ – dnes § 15 odst. 1 písm. a trestního zákoníku] anebo byl s takovým následkem srozuměn [§ 4 písm. b) TrZ – dnes § 15 odst. 1 písm. b trestního zákoníku].“³³

Stavem ohrožení státu je myšlen stav, kdy je bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu, či jeho demokratické základy. Tento stav vyhláší parlament na návrh vlády, dle čl. 7 úst. zák. č. 110/1998 Sb., *o bezpečnosti České republiky*, ve znění pozdějších změn.

Válečný stav vyhláší parlament, a to za situace, kdy je Česká republika napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. Vyhlášení takového stavu je v souladu s čl. 39 odst. 1 Ústavy České republiky.

K tématu uvedený příklad může být stav, který může nastat kdekoli v České republice a je jím krádež, na území postiženém povodněmi. Zde může docházet k současnému naplnění dvou okolností. První okolností zakládající trestní odpovědnost může být dle § 205 odst. 1 písm. e) trestního zákoníku, neboť je čin spáchán na území, na kterém je prováděna nebo byla provedena evakuace osob. A dále je naplněna okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby dle § 205 odst. 4 písm. b) trestního zákoníku, kdy je čin spáchán za živelní pohromy, pro kterou je vyhlášen nouzový stav a provedena evakuace osob, nebo pouze za živelní pohromy nebo za jiné

³³ ŠÍDOVÁ, Dagmar. Organizovaná skupina a odpovědnost za zavinění. Právní rozhledy. 1998, č. 5, s. 240 – 242.

události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, aniž by byl současně vyhlášen nouzový stav, je-li fakticky provedena evakuace osob.³⁴

Judikatura Nejvyššího správního soudu k pojmu “veřejný pořádek“ není sjednocena. Druhý rozšířený senát Nejvyššího správního soudu vymezil v odůvodnění svého usnesení ze dne 26.7.2011 pod. sp. zn. 3 AS 4/2010-151 tento pojem následujícím způsobem:

“Veřejný pořádek je normativní systém, na němž je založeno fungování společnosti v daném místě a čase a jenž v sobě zahrnuje ty normy právní, politické, mravní, morální a v některých společnostech i náboženské, které jsou pro fungování dané společnosti nezbytné. Nadto je možno pod pojmem veřejného pořádku rozumět také faktický stav společnosti, k němuž je dodržování tohoto heterogenního normativního systému zacíleno. Narušení veřejného pořádku je proto zároveň narušením normy a zároveň narušením optimálního stavu společnosti, který je účelem a dispozicí této normy. V podmínkách současné České republiky coby demokratického právního státu se tak jedná o ty normy, které umožňují fungování společnosti v duchu principů vytyčených v úvodních ustanoveních Ústavy České republiky a její preambule.“

Jedná se o jinou skutečnost podle § 17 písm. b) trestního zákoníku a z hlediska zavinění postačí nedbalost.

Ve vztahu k § 205 odst. 4 písm. e) trestního zákoníku, se **škodou značnou** rozumí dle § 138 trestního zákoníku nejméně 500 000 Kč.

Jedná se o těžší následek dle § 17 písm. a) trestního zákoníku a z hlediska zavinění postačí nedbalost.

- **k § 205 odst. 5 trestního zákoníku**

(5) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu, nebo

b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312).

³⁴ Jelínek, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 6. vydání. Praha: Leges, 2017, 641-642 s.

Zde jsou rovněž obsaženy okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby a z pohledu závažnosti se jedná o kvalifikovanou skutkovou podstatu trestného činu. Jedná se o jinou skutečnost ve smyslu § 17 písm. b) trestního zákoníku a úmyslná forma zavinění je u § 205 odst. 5 písm. b) trestního zákoníku výslovně uvedena.

“K naplnění této okolnosti není rozhodné, zda takový zvlášť závažný zločin vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312) byl skutečně spáchán. Postačí dokonce, že zůstalo jen u úmyslu a umožňovaný nebo usnadňovaný zvlášť závažný zločin vlastizrady, teroristického útoku nebo teroru nedosáhl ani stadia přípravy. Nezáleží ani na tom, zda tak pachatel chce umožnit nebo usnadnit spáchání některého takového zvlášť závažného zločinu sobě nebo jiné osobě.

Jestliže však došlo alespoň k přípravě zvlášť závažného zločinu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312) nebo jeho pokusu, šlo by o souběh trestného činu krádeže podle § 205 odst. 1 nebo 2, odst. 5 písm. b) a přípravy či pokusu tohoto zvlášť závažného zločinu, který měl pachatel v úmyslu umožnit nebo usnadnit. Obdobně by tomu bylo u dokonaného zvlášť závažného zločinu vlastizrady, teroristického útoku nebo teroru, pokud by ohledně trestného činu krádeže podle § 205 odst. 1 nebo 2, odst. 5 písm. b) nedošlo k faktické konzumpci.³⁵

Ve vztahu k § 205 odst. 5 písm. a) trestního zákoníku se škodou velkého rozsahu rozumí škoda nejméně 5 000 000 Kč.

Jedná se o těžší následek podle § 17 písm. a) trestního zákoníku a z hlediska zavinění postačí nedbalost.

³⁵ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník II. §140 až 421. Komentář. 2 vyd.* Praha: C.H. Beck, 2012, 2150 s..

4 Analýza skutkové podstaty trestného činu zpronevěry (§ 206) a výklad vybraných zákonných znaků

- k § 206 odst. 1 trestního zákoníku

(1) *Kdo si přisvojí cizí věc, která mu byla svěřena, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.*

Tak jako u trestného činu krádeže, je tato skutková podstata uvedená v prvním odstavci základní, neboť poprvé vyjadřuje zákonné znaky tohoto trestného činu. Dle vyjádření v zákoně se jedná o skutkovou podstatu popisnou, protože popisuje znaky trestného činu. Z hlediska struktury je skutková podstata jednoduchá, neboť zde nejsou zmnoženy znaky stejného druhu.

Objektem trestného činu zpronevěry je vlastnictví věci. Předmětem útoku je cizí věc, která byla pachateli svěřena.

Výraz cizí věc již byl uveden v přechozí kapitole. Ve vztahu **cizí věci** k trestnému činu zpronevěry Nejvyšší soud ve svém usnesení uvedl:

“Cizí věc je pachateli svěřena, jestliže je mu odevzdána do faktické moci (do držení) s tím, aby s ní nakládal určitým způsobem. Jestliže pachatel s touto posléze naloží způsobem, který takto vymezený základní účel svěřeni maří, a svěřitele tím vyloučí z dispozice s ní, jde o přisvojení si cizí svěřené věci ve smyslu § 206 odst. 1 tr. zákoníku. Cizí věci se rozumí taková věc, která pachateli nenáleží buď vůbec, nebo nenáleží jen jemu.”³⁶

Věcí svěřenou je chápáno její odevzdání do výlučné faktické moci osoby, odlišné od vlastníka. Výraz věc již byl vysvětlen v předchozí kapitole. Z povahy trestného činu zpronevěry ale plyne, že je to zpravidla věc individuálně určená. Může se jednat i o věci zastupitelné, má-li držitel povinnost vrátit tytéž věci, a ne jen věci téhož druhu a množství, nebo zbaví-li se pachatel jejich přisvojením možnosti je vrátit.

³⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21.3.2018 pod sp. zn. 4 Tdo 219/2018.

Například u svěřených peněz, pakliže je pachatel utratí a nemá prostředky je vrátit. K tomu musí ale odpovídat i subjektivní stránka, tedy pachatelovo zavinění, jestliže by pachatel věděl, že po přisvojení si peněz je nebude moct vrátit a byl s tím pro ten případ srozuměn.³⁷ Za věc svěřenou je nutno pokládat i výtěžek, který byl za svěřenou věc získán pachatelem dle úmluvy mezi ním a osobou, která mu věc svěřila.³⁸

K výše uvedenému se vztahuje usnesení Nejvyššího soudu a Městského soudu v Praze, který v něm uvedl, že:

“Pachatel trestného činu zpronevěry si přisvojí cizí věc, která mu byla svěřena, jestliže s ní naloží v rozporu s účelem, k němuž mu byla dána do dispozice, a to způsobem, který maří základní účel svěřeni. Přisvojením věci se rozumí získání možnosti trvalé dispozice s ní, aniž by bylo rozhodné, jak poté pachatel s věcí skutečně nakládá (může si ji ponechat pro sebe, ale případně ji i někomu darovat nebo ji zničit apod.). Věc je svěřena pachateli, jestliže je mu odevzdána do faktické moci s tím, aby s ní nakládal určitým způsobem. Pokud je cizí věc pachateli svěřena tehdy, je-li mu odevzdána do faktické moci, zpravidla za tím účelem, aby s ní určitým způsobem nakládal, přičemž vlastníkem věci zůstává někdo jiný, není podstatné, zda pachateli byla taková cizí věc, kterou jsou i peníze nebo odměna za odvedenou práci, předány přímo, resp. fyzicky. Věci svěřenou jsou jak cizí hotové peníze, tak i cizí peníze na účtu“³⁹.

“Podstatou zpronevěry ve smyslu § 248 (dnes § 206) trestního zákoníku, odlišující jí od jiných majetkových trestných činů, je neoprávněné přisvojení si cizí svěřené věci. Nebylo-li svěřeni cizí věci pachatelem dosaženo vyvoláním nebo využitím cizího omylu anebo zamlčením podstatných skutečností, jde o zpronevěru podle § 248 (dnes § 206) trestního zákoníku i v případě, že jeho úmysl přisvojit si jí existoval již při jejím svěřeni. Jinak může jít o zpronevěru v tomto smyslu jen, pokud pachatel pojme tento úmysl až v době následující poté, co mu byla věc svěřena.“⁴⁰

Objektivní stránkou u trestného činu zpronevěry je tedy jednání pachatele, který si přisvojí cizí svěřenou věc tím, že se jí zmocní.

³⁷ Jelínek, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 6. vydání. Praha: Leges, 2017, 644 s.

³⁸ Jelínek, J. a kol.: Trestní zákon a trestní řád. 26. aktualizované poznámkové vydání s judikaturou. Linde Praha 2008. 317s.

³⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.3.2016 pod sp. zn. 7 Tdo 1692/2016.

⁴⁰ Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 2. 2005, sp. zn. 7 To 50/2005.

Způsobenou škodou se zde rozumí celá skutečná hodnota zpronevěřené věci, a to i když pachatel dal na místo zpronevěřené věci věc téhož druhu, ale nezastupitelnou, protože z jejich rozdílu nelze vycházet.⁴¹

“Skutková podstata trestného činu zpronevěry podle § 206 TrZ nevyžaduje, aby osoba, která věc pachateli svěřila, byla jejím vlastníkem. Za věc svěřenou nutno pokládat i výtěžek, který byl za svěřenou věc získán pachatelem podle úmluvy mezi ním a osobou, která mu věc svěřila. Každá dispozice se svěřenou věcí proti příkazu svěřovatele nemůže být považována za zpronevěru.”⁴²

Formální znaky zpronevěry dle § 206 trestního zákoníku by naplňovalo jednání, kdy pachatel prodal auto, které mu bylo svěřeno do užívání na základě uzavřené leasingové smlouvy, a to bez souhlasu vlastníka, tedy leasingové společnosti.⁴³

Pachatelem trestného činu zpronevěry může být pouze ten, jemuž byla věc svěřena (fyzická i právnická osoba) a jde tedy o speciální subjekt.

Z pohledu subjektivní stránky se vyžaduje úmyslné zavinění. Tento úmysl vzniká zpravidla později a ne hned při svěřením věci. Při svěřením věci vzniká úmysl pouze tehdy, jestliže svěřením nebylo dosaženo vyvoláním nebo využitím omylu.

- **k § 206 odst. 2 trestního zákoníku**

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 a byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.

Jedná se o kvalifikovanou skutkovou podstatu, neboť je zde obsažena okolnost, podmiňující použití vyšší trestní sazby.

Podle tohoto odstavce si pachatel přisvojí cizí věc, která mu byla svěřena a byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán (srov. § 205 trestního zákoníku). Tato speciální recidiva je zde okolností, která zpříšňuje trestní postih pachatele a vztahuje se na jednání uvedené v prvním odstavci. To neplatí, pakliže se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen.

⁴¹ Jelínek, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 6. vydání. Praha:Leges, 2017, 646 s.

⁴² R 67/1954, R 18/1957. ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní zákoník II. §140 až 421. Komentář. 2 vyd. Praha:C.H.Beck, 2012, 2150 s. ISBN 978-80-7400-428-5.

⁴³ Šamal, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 1.vyd. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 1826. NS 12/2002-T 313.

Z hlediska zavinění zde postačí ve smyslu § 17 písm. b) trestního zákoníku nedbalost. Pachatel nemusí vědět, že je u něho splněna tato zvlášť přitěžující okolnost, byť to zpravidla vědět bude, ale postačí, že se zřetelem k okolnostem případu a své subjektivní dispozici to vědět měl a mohl.

Ve vztahu k prvnímu odstavci je přísněji postihován pachatel, který se dopustil recidivy trestného činu zpronevěry na základě zvlášť přitěžující okolnosti, a to na rozdíl od krádeže podle § 205 odst. 2 trestního zákoníku, kde je současně naplněna i podmínka zpětnosti podle § 205 odst. 2 trestního zákoníku a je třeba takový čin právně posoudit jako jeden přečin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a), b), c), d) nebo e), odst. 2 trestního zákoníku, kde ve druhém odstavci jde o samostatnou základní skutkovou podstatu, byť s prvky skutkové podstaty kvalifikované. Jedná se o takzvanou speciální recidivu.

Je-li dle § 206 odst. 2 trestního zákoníku splněna podmínka "potrestání" nebo "odsouzení", půjde o trestný čin zpronevěry podle § 206 odst. 1, 2 trestního zákoníku.⁴⁴

- **k § 206 odst. 3 trestního zákoníku**

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobil-li činem uvedeným v odstavci 1 větší škodu.

Tato skutková podstata trestného činu je dle závažnosti kvalifikovaná, neboť zde přistupuje znak v podobě okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby.

Z hlediska zavinění postačí nedbalost ve smyslu § 17 písm. a) trestního zákoníku, přičemž se jedná o těžší následek ve způsobení škody větší, která je dle § 138 trestního zákoníku nejméně 50 000 Kč.

Příkladem naplnění skutkové podstaty trestného činu zpronevěry dle § 206 odst. 3 trestního zákoníku je usnesení Nejvyššího soudu, který v něm uvedl, že:

“Jednání obviněného, který převzal od poškozeného finanční prostředky určené na založení nové společnosti či na koupi tzv. ready-made společnosti, kterou ovšem obviněný nepřevedl ani nezaložil, získané finanční prostředky užil nezjištěným

⁴⁴ Antonín Drašík a spol., komentář k novému trestnímu zákoníku KO40/2009, dostupný na systému ASPI.

*způsobem a způsobil takovým činem škodu předpokládanou ustanovením § 206 odst. 3 tr. zákoníku, naplňuje všechny znaky trestného činu zpronevěry ve smyslu § 206 odst. 1, odst. 3 tr. zákoníku.*⁴⁵

- **k § 206 odst. 4 trestního zákoníku**

- (4) *Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,*
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,*
 - b) spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného,*
 - c) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, nebo*
 - d) způsobil-li takovým činem značnou škodu.*

Tato skutková podstata trestného činu je dle závažnosti kvalifikovaná, neboť obsahuje zvlášť přitěžující okolnosti.

Osobou, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného je například opatrovník nesvéprávné osoby, advokát, či pracovník hlídacích služeb. Takovou osobou je i ten, u něhož podle pracovního, funkčního nebo služebního zařazení je jeho hlavním úkolem zabezpečení zájmů poškozeného.⁴⁶

Ve vztahu k naplnění tohoto znaku advokátem se vyjádřil Nejvyšší soud následujícím způsobem:

“Jestliže se trestného činu zpronevěry podle § 206 odst. 1 tr. zákoníku dopustil advokát tím, že si přisvojil cizí finanční prostředky, které převzal do úschovy na základě smlouvy o úschově podle § 747 odst. 1, 2 obč. zák. (§ 2402 až 2408 o. z.), spáchal tento čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného podle § 206 odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, neboť smlouva o úschově zakládá konkrétní rozsah povinnosti opatrovat uschovanou věc a jejím obsahem je primárně povinnost nakládat s uschovanou věcí tak, aby nedošlo k jejímu poškození nebo zničení, a současně jde o povinnost vyplývající i z § 56a zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších

⁴⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.3.2016 pod sp. zn. 4 Tdo 293/2016.

⁴⁶ Jelínek, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 6. vydání. Praha:Leges, 2017, 646 s.

*předpisů, podle něhož je advokát povinen uvedené věci převzaté do správy (tedy i úschovy) uložit na zvláštní účet.*⁴⁷

Dohoda o odpovědnosti za schodek na svěřených hodnotách, takzvaná dohoda o hmotné odpovědnosti, která je uzavřená mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, tak i samotné postavení vedoucího pracovníka, nezakládá takovou povinnost (zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného), proto je vždy potřeba v konkrétním případě zjišťovat rozsah odpovědnosti takové osoby, neboť je třeba zjistit i případné omezení této povinnosti.⁴⁸

Podobně se k tomu vyjádřil i Nejvyšší soud:

*“Porušením obecných ustanovení OBZ či stanov obchodní společnosti, která se týkají povinnosti statutárního orgánu postupovat s péčí řádného hospodáře a dodržovat i některé další povinnosti vyplývající z uvedené funkce, není naplněn znak objektivní stránky trestného činu zpronevěry podle § 248 odst. 1, odst. 3 písm. a) TZ [ve znění účinném do 31. 12. 2009, od 1. 1. 2010 podle § 206 odst. 1, odst. 4 písm. b) TZ] spočívající v porušení zvlášť uložené povinnosti hájit zájmy poškozeného.*⁴⁹

Již z povahy této okolnosti je u § 206 odst. 4 písm. b) trestního zákoníku z hlediska zavinění vyžadován úmysl, tedy aby pachatel věděl, že má uvedenou zvláštní povinnost. Ke zbývajícím zvlášť přitěžujícím okolnostem byl proveden výklad již v předchozí kapitole.

- **k § 206 odst. 5 trestního zákoníku**

(5) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, nebo

b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312).

Zde jsou také obsaženy okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby a z pohledu závažnosti se proto jedná o kvalifikovanou skutkovou podstatu trestného činu. Výklad zvlášť přitěžujících okolnosti byl proveden již v předchozí kapitole.

⁴⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13.4.2016, pod sp. zn. 8 Tdo 267/2016.

⁴⁸ ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní zákoník II. §140 až 421. Komentář. 2 vyd. Praha:C.H.Beck, 2012, 2150 s. ISBN 978-80-7400-428-5.

⁴⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.4.2010 pod sp.zn. 6 Tdo 110/2010.

5 Vývojová stádia trestných činů u krádeže a zpronevěry

Vývojovými stádii trestného činu jsou příprava k trestnému činu, pokus trestného činu a dokonaný trestný čin. V širším smyslu pojetí vývojových stádií trestného činu dle časové posloupnosti se jedná také o pojetí myšlenky spáchat trestný čin, projev myšlenky spáchat trestný čin, přípravu k trestnému činu, pokus trestného činu a dokonaný trestný čin. Zde první dvě stádia však nemají trestněprávní význam. Stádia, která předcházejí dokonání trestného činu, jsou trestná, protože účinná ochrana společenských vztahů vyžaduje, aby takové jednání bylo v zákonem stanovených případech a za stanovených podmínek kriminalizováno, byť trestný čin nebyl dokonán.

Příprava je prvním vývojovým stádiem. Příprava k trestnému činu je trestná u zvlášť závažných zločinů, pokud tak trestní zákoník u příslušného trestného činu výslovně stanoví a nedošlo k pokusu ani k dokonání trestného činu. Příprava k trestnému činu je upravena v § 20 trestního zákoníku, a je vymezena jako úmyslně vytváření podmínek pro spáchání trestného činu, a to jeho organizováním, opatřováním nebo přizpůsobováním prostředků nebo nástrojů k jeho spáchání, spolčením, srocením, návodem a pomocí.⁵⁰

Ve vztahu k trestným činům krádeže a zpronevěry je dle § 205 odst. 6 trestního zákoníku, respektive § 206 odst. 6 trestního zákoníku příprava trestná k § 205 odst. 5 trestního zákoníku a § 206 odst. 5 trestního zákoníku.

Pokus trestného činu je obecnou formou trestné činnosti. Trestnost není oproti přípravě omezena pouze na zvlášť závažné zločiny. Pokus je závažnějším stádiem nežli příprava, protože k dokonání trestného činu nedošlo pouze pro nějakou překážku, kterou pachatel většinou nedokázal překonat.

Pokud úmyslné jednání pachatele směřuje k naplnění znaků kvalifikované skutkové podstaty, ale svým jednáním naplnil pouze znaky základní skutkové podstaty, tak se jedná o takzvaný pokus kvalifikovaného trestného činu.⁵¹

⁵⁰ Novotný, O., Vanduchová, M., Šámal, P. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. 6. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, s. 292-293.

⁵¹ Novotný, O., Vanduchová, M., Šámal, P. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. 6. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, s. 295-296.

“Při právním posouzení pokusu trestného činu krádeže podle § 8 odst. 1 tr. zák., § 247 tr. zák. (dnes § 21 odst.1, § 205) z hlediska znaků charakterizovaných výší škody, je nutno vycházet z představy pachatele o předmětu útoku a jeho záměru.”⁵²

Příprava i pokus trestného činu jsou trestné podle trestní sazby trestu odnětí svobody, stanovené za dokonání trestný čin.

⁵² Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 1.4.1993 pod. sp. zn. 1 T 3/93.

6 Komparace trestného činu krádeže a trestného činu zpronevěry

Jak u krádeže, tak u zpronevěry je nutné „přisvojit si cizí věc“. U zpronevěry ale v rámci objektivní stránky je dán požadavek, aby tato věc byla „pachateli“ svěřena. Rozhodující je vztah pachatele k předmětné věci. Není důležité, zda byla, či nebyla podepsána dohoda o hmotné odpovědnosti, byť by se mohlo z ustanovení trestných činů krádeže a zpronevěry na první pohled zdát. Ovšem tato dohoda může v některých případech hrát roli při kvalifikaci skutku. Zjišťuje se, do jaké míry může pachatel s věcí nakládat, tedy zda danou věc pouze přesouvá z místa, na místo, či s věcí může disponovat i jinak. Předmětem zpronevěry oproti krádeži není věc, která byla sice předána pachateli, ale stále je ve faktické moci vlastníka, či držitele.⁵³

K výše uvedenému se vyslovil Nejvyšší soud:

„Jestliže pachatel, který je v rámci plnění pracovních povinností odpovědný pouze za příjem a předání zásilek obsahujících peněžní prostředky, za jejich evidenci, za rychlé a plynulé odbavení vozidel je přivázejících a odvázejících apod., aniž by byl oprávněn disponovat s peněžními prostředky v nich obsaženými, v konkrétním případě otevře zásilky – kontejnery nacházející se v trezorové místnosti u poškozené obchodní společnosti, svého zaměstnavatele, a finanční prostředky zde uložené po přeložení do jím přinesených tašek vyveze z objektu, naplní znak „zmocnění se cizí věci“, neboť mu tyto věci nebyly svěřeny, tj. předány do jeho dispozice, a nedostaly se tak z faktické moci jejich vlastníka či jiné oprávněné osoby. Proto takové jednání při naplnění dalších znaků je trestným činem krádeže podle § 205 tr. zákoníku, a nikoli trestným činem zpronevěry podle § 206 tr. zákoníku (srov. rozhodnutí č. 28/2010 Sb. rozh. tr.).“⁵⁴

Ve výše uvedeném usnesení Nejvyššího soudu dále tento dodává, že *“ani ten pracovník, který v rámci své pracovní činnosti v uzavřené místnosti pouze přepočítává hotovost, tato, i když je byť přepočítaná či jinak urovnaná, naskládána, nabalíčkována apod., je stále v moci společnosti G4S, nikoliv v moci tohoto pracovníka, jenž s nimi manipuluje výhradně v rámci dispozice osoby, která mu takovou činnost umožnila.“*

⁵³ ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 2 vyd. Praha: C.H.Beck, 2012, s.1814-1815.

⁵⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.1.2013 pod sp. zn. 8 Tdo1298/2012.

V dalším případě, který řešil Nejvyšší soud, došlo k odsouzení pachatele za trestný čin zpronevěry, ač mezi účastníky nebyla podepsána smlouva o hmotné odpovědnosti:

„Obviněnému byla svěřena cizí věc, protože se jednalo o peníze předané mu porotci a dalším personálem. Tyto peníze obviněný obdržel s jednoznačně vymezeným účelem, totiž aby je odevzdal S. D., která projevila vůli je přijmout. Obviněný však této společnosti předal toliko symbolický šek, peníze si neoprávněně ponechal a užil pro vlastní potřebu. Je tudíž dán i znak přisvojení.“⁵⁵

Rozdíl mezi trestnými činy krádeží a zpronevěrou je také u jejich druhého odstavce. Zatím co u krádeže se jedná o samostatnou základní skutkovou podstatu, u zpronevěry se již jedná o kvalifikovanou, přičemž se obě dvě odkazují na jednání, uvedené v prvním odstavci.

Rozdíl je také ve spolupachatelství dle § 23 trestního zákoníku *„byl-li trestný čin spáchán úmyslným společným jednáním dvou nebo více osob, odpovídá každá z nich, jako by trestný čin spáchala sama.“* Spolupachatelem u zpronevěry se může stát pouze ten, komu byla věc svěřena, v ostatních případech půjde pouze o účastenství ve formě pomoci. Právní kvalifikace má vliv na to, zda taková osoba bude stíhána jako spolupachatel, nebo jako účastník v užším smyslu. Odpovědnost účastníka v užším slova smyslu je závislá na odpovědnosti pachatele, ale u spolupachatelství zásada akcesority neplatí.⁵⁶

„Protože u trestného činu zpronevěry podle § 248 trestního zákoníku (dnes §206), je okruh pachatelů omezen jen na osoby, jimž byla věc svěřena, pak jednání jiné osoby, která v době před zpronevěřením věcí ze strany pachatele se s ním dohodne na zajištění jejich prodeje, nelze pokládat za spolupachatelství na tomto trestném činu ve smyslu ustanovení § 9 odst. 2 trestního zákoníku (dnes §21 odst. 1), ale půjde o účastenství ve formě pomoci podle § 10 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku (dnes § 24 odst. 1 písm. c)“⁵⁷

⁵⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21.5.2003 pod sp. zn. 5 Tdo 536/2003.

⁵⁶ Jelínek, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 6. vydání. Praha:Leges, 2017, 626-335 s.

⁵⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.10.2003, sp. zn. 6 Tdo 1173/2003.

Rozdíly mezi zmíněnými trestnými činy vymežil následující formulací Nejvyšší soud:

“Jestliže pachatel převezme tržbu restaurační provozovny od zaměstnance této provozovny s tím, že ji odevzdá na poště, ale ponechá si ji, naplňuje znaky trestného činu zpronevěry podle § 248 tr. zák., a nikoli trestného činu krádeže podle § 247 tr. zák., přestože sám zaměstnancem provozovny není a nemá s jejím provozovatelem uzavřenou smlouvu o hmotné odpovědnosti.”⁵⁸

“Tržba, která byla pachateli svěřena, je věcí cizí, může být předmětem útoku přečinu zpronevěry.”⁵⁹

“Jestliže pachatel převezme tržbu restaurační provozovny od zaměstnance této provozovny s tím, že ji odevzdá na poště, ale ponechá si ji, naplňuje znaky trestného činu zpronevěry podle § 248 tr. zák., a nikoli trestného činu krádeže podle § 247 tr. zák., přestože sám zaměstnancem provozovny není a nemá s jejím provozovatelem uzavřenou smlouvu o hmotné odpovědnosti.”⁶⁰

Jednotlivé rozdíly trestných činů krádeže a zpronevěry srovnal autor práce v následující tabulce. Krádež (1), Zpronevěra (2).

(1) Objekt	Vlastnictví věci, držba a faktické držení věci.
(2) Objekt	Vlastnictví věci.
(1)Objektivní stránka	Přisvojení si cizí věci, zmocněním se jí za současného splnění jednoho ze znaků uvedených v písmenech a) až e).
(2)Objektivní stránka	Přisvojení si cizí věci, která mu (pachateli) byla svěřena.
(1)Subjekt	Obecný.
(2)Subjekt	Speciální.
(1)Zavinění	Úmysl (§ 13 odst. 2 trestního zákoníku).
(2)Zavinění	Úmysl (§ 13 odst. 2 trestního zákoníku).

⁵⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7.1.2004 pod sp.zn.2 Tzn 72/95.

⁵⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2.3.2016 pod sp. zn. 7 Tdo 1493/2015.

⁶⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.3.1996 pod sp .zn. 2 Tzn 72/95.

7 Komparace trestně právní úpravy zvolených trestných činů proti majetku s odpovídající trestně právní úpravou Slovenské republiky.

V této kapitole budou stručně vymezeny trestné činy krádeže a zpronevěry v platné trestně právní úpravě Slovenské republiky a následně budou komparovány s platnou trestně právní úpravou České republiky. Trestný zákon číslo 300/2005 Z. z. ve znění pozdějších předpisů Slovenské republiky (dále jen trestný zákon), má v druhé části zvané jako “osobitná část“, v hlavě čtvrté uvedené trestné činy proti majetku. V této hlavě hned první dva uvedené trestné činy jsou krádež a zpronevěra. Vzhledem k společné minulosti České a Slovenské republiky a podobnosti našeho jazyku, zůstanou některá ustanovení ponechána v originále a nebudou přeložena.

Nejenom naše společná minulost a podobnost naší řeči, ale mimo jiné také zřejmé podobnosti trestně právních uprav, jsou znaky toho, že Česká republika a Slovenská republika mají k sobě blízko. Je pravdou, že od doby kdy se naše země rozdělily, prošly právní úpravy obou zemí několika novelizacemi, po kterých v nich můžeme spatřovat různé odlišnosti. V rámci této kapitoly autor práce naváže na předchozí komparaci trestného činu krádeže a zpronevěry a uvede platné právní znění těchto trestných činů ve slovenském trestném zákoně s vysvětlením některých pojmů, analýzou jejich základní skutkové podstaty a uvedením základních rozdílů s odpovídající českou trestně právní úpravou.

7.1 Krádež

Ustanovení § 212 slovenského trestního zákona zní následně:

- (1) *Kto si prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní a spôsobil tak malú škodu, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.*
- (2) *Rovnako ako v odseku 1 sa potrestá, kto si prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní a*
 - a) *čin spácha vlámaním,*
 - b) *bezprostredne po čine sa pokusí uchovať si vec násilím alebo hrozbou bezprostredného násilia,*
 - c) *čin spácha na veci, ktorú má iný na sebe alebo pri sebe,*

d) takou vecou je vec z úrody z pozemku, ktorý patrí do poľnohospodárskeho pôdneho fondu, alebo drevo z pozemku, ktorý patrí do lesného pôdneho fondu, alebo ryba z rybníka s intenzívnym chovom,

e) čin spácha na veci, ktorej odber podlieha spoplatneniu na základe osobitného predpisu, alebo

f) bol za obdobný čin v predchádzajúcich dvanástich mesiacoch postihnutý.

(3) Odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2

a) a spôsobí ním väčšiu škodu,

b) hoci bol za taký čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený, alebo

c) z osobitného motívu.

(4) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2

a) a spôsobí ním značnú škodu,

b) závažnejším spôsobom konania,

c) na mieste požívajúcom pietu alebo všeobecnú úctu alebo na mieste konania verejného zhromaždenia alebo obradu,

d) na veci, ktorá požíva ochranu podľa osobitného predpisu, alebo

e) tým, že taký čin zorganizuje.

(5) Odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov sa pachatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2

a) a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu,

b) ako člen nebezpečného zoskupenia, alebo

c) za krízovej situácie.

Skutková podstata trestného činu uvedená v prvom odstavci je vzhľadom k závažnosti základní a dle vyjádření v zákoně popisná. Z hlediska struktury je tato skutková podstata jednoduchá.

Základní skutková podstata je uvedená ve druhém odstavci a je také popisná a odkazující, neboť odkazuje na první odstavec. Z hlediska struktury je složitá.

Objektem trestného činu krádeže je majetek (cizí věc).

Objektivní stránku tvoří u prvního odstavce jednání pachatele, který i přisvojí cizí věc jejím zmocněním a způsobí takto škodu malou. Ve druhém odstavci již podmínka způsobení malé škody není, ale pro odpovědnost za tento čin, musí pachatel svým jednáním naplnit některý ze znaků uvedených v písmenech a) až f).

Cizí věci se rozumí věc, která patří zcela, nebo z části jiné osobě, než pachateli. Nemusí jít ale jen o vlastnictví věci, neboť trestného činu krádeže se může dopustit pachatel i v případě, kdy se zmocní věci, kterou má někdo v zákonné držbě (například nájemník). Trestného činu krádeže se také může dopustit i podílový spoluvlastník, pokud si přivlastní celou věc v úmyslu nakládat s ní, jako s vlastní.⁶¹

Pachatelem trestného činu krádeže může být kdokoli trestně odpovědný, a tedy subjekt je zde obecný.

Subjektivní stránku trestného činu krádeže v základních skutkových podstatách tvoří pachatelův úmysl ponechat si odcizenou věc natrvalo.

Stejně jako v české právní úpravě, se zde odkazuje na výši škody. Ta je uvedena v § 125 slovenského trestního zákona následně:

(1) *Škodou malou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 266 eur. Škodou väčšou sa rozumie suma dosahujúca najmenej desaťnásobok takej sumy. Značnou škodou sa rozumie suma dosahujúca najmenej stonásobok takej sumy. Škodou veľkého rozsahu sa rozumie suma dosahujúca najmenej päťstonásobok takej sumy. Tieto hľadiská sa použijú rovnako na určenie výšky prospechu, hodnoty veci a rozsahu činu.*

(2) *Ak tento zákon v osobitnej časti vyžaduje v základnej skutkovej podstate spôsobenie škody ako majetkový následok trestného činu a neuvádza jej výšku, má sa za to, že musí byť spôsobená aspoň škoda malá.*

Dále k pojmům **přisvojení** si cizí věci (1) a **zmocnění** se cizí věci (2):

- 1) Pro naplnění všech znaků skutkové podstaty trestného činu krádeže nestačí, že pachatel položil nohu na peníze, které v restauraci upadly na zem jinému, proto aby je ukryl před zraky ostatních a později je mohl nepozorovaně ze země

⁶¹ JUDr. Milan Ficek. Trestný čin krádeže. Dostupné na <http://ficek.sk/trestny-cin-kradeze-a-trestny-cin-zatajenia-veci-68>

zvednout. Trestný čin krádeže je dokonáný, až tyto peníze zvedne ze země – přisvojením si věci zmocněním.

- 2) Zmocněním se rozumí situace, kdy pachatel odejme věc z faktické moci osoby, která nad ní takovou moc má a tím vytvoří ve vnějším světě takový stav, kterým skutečnému vlastníkovi fakticky znemožňuje dispozici s jeho věcí, přičemž zároveň umožňuje výkon takové dispozice pro sebe. Tímto je trestný čin krádeže dokonán.⁶²

Rozdílem oproti české právní úpravě je u prvního odstavce trestného činu krádeže, že slovenská právní úprava má jednoduchou strukturu skutkové podstaty, u níž je znakem trestnosti přisvojení si cizí věci jejím zmocněním a tímto způsobení škody malé. Česká právní úprava vyžaduje naplnění alespoň jednoho z alternativních znaků uvedených v § 205 odst. 1 písm. a) až e) trestního zákoníku.

Výše způsobené škody je také stanovena odlišně. Zatím co škoda nikoli nepatrná začíná u české trestně právní úpravy částkou 5 000 Kč, tak u slovenské trestně právní úpravy je spodní hranice škody malé 266 Euro (v současné době asi 6 650 Kč dle aktuálního kurzu měn).

Druhý odstavec slovenské trestně právní úpravy oproti české trestně právní úpravě, obsahuje znaky trestnosti za čin uvedený v prvním odstavci. Mimo znaků uvedených v písmenech d) a e), obsahuje znak recidivy v písmenu f), která je pojata odlišně. K vymezení pojmu recidivy se váže § 128 odst. 5 slovenského trestního zákona, podle něhož je stanovenu osobou “ten, komu bola za obdobný čin uložená sankcia alebo iné opatrenie za priestupok alebo iný obdobný delikt.”

Věcí, která dle písmene e) podléhá zpoplatnění, se rozumí mimo jiné energie všeobecně (teplo, elektřina, plyn) a pachatel jí odebírá neoprávněně.⁶³

Věcí z úrody z pozemku, který patří do polnohospodářského půdního fondu, se rozumí výsledek pěstování na půdě, zapsané do katastru nemovitostí jako orná půda, chmelnice, vinice, ovocné sady, zahrady a trvalé travnaté porosty.

⁶² Trestný zákon-komentár, JUDr. Jozef Čentéša a kolektiv., kat. č. 27770:2007, nak. Poradca podnikatel. 434 s.

⁶³ Trestný zákon-komentár, JUDr. Jozef Čentéša a kolektiv., kat. č. 27770:2007, nak. Poradca podnikatel. 434-441 s.

Lesní půdní fond tvoří pozemky, které jsou trvale určené na plnění funkce lesů. Lesními pozemky jsou pozemky porostlé lesními dřevinami, které slouží k naplnění funkce lesů a pozemky, na kterých byly lesní porosty dočasně odstraněné s cílem je obnovit, anebo s cílem zřídit lesní školku, případně lesní semenné plantáže, pozemky bez lesních porostů, které slouží lesnímu hospodářství a jsou pro ně nepostradatelné (např. lesní cesty). Dále pozemky na horní hranici stromové vegetace ve vysokohorských oblastech, s výjimkou zastavěných pozemků a jejich příjezdových komunikací. Netýká se také těch pozemků, které jsou součástí polnohospodářského půdního fondu.

Pojmem **ryby** se pro účel § 212 odst. 2 písm. d) slovenského trestního zákona rozumí všichni vodní obratlovci dýchající žábami, žijící ve vodě.

Pojmem **rybník** se rozumí ovladatelná vodní nádrž, vybudovaná na chov ryb s možností vykonání pravidelné intenzifikace a meliorace.

Rybochovné zařízení je technologické zařízení určené výhradně pro chov ryb. Hospodářský chov ryb je chov vykonávaný v rybnících, rybochovných zařízeních a v malých vodních nádržích, zvláště vhodných pro chov ryb.⁶⁴

Třetí odstavce slovenské právní úpravy obsahuje kvalifikovanou skutkovou podstatu. Oproti české právní úpravě obsahuje navíc další dva znaky, za něž je pachatel přísněji postihován.

Mimo recidivu v písmenu b), jenž je odlišná od § 212 odst. 2 písm. f) slovenského trestního zákona, neboť se vztahuje na jednání podle prvního a druhého odstavce, je dalším znakem v písmenu c) jednání z osobitného motivu uvedeného v § 140 slovenského trestního zákona:

Osobitným motívom sa rozumie spáchanie trestného činu:

- a) na objednávku,*
- b) z pomsty,*
- c) v úmysle zakryť, alebo uľahčiť iný trestný čin,*

⁶⁴ Trestný zákon-komentár, JUDr. Jozef Čentéša a kolektív., kat. č. 27770:2007, nak. Poradca podnikateľ. 437-438 s. (k pojmom véc z úrody z pozemku, ktorý patrí do polnohospodářského půdního fondu, lesní půdní fond, ryby, rybník, rybochovné zařízení).

d) z národnostnej, etnickej alebo rasovej nenávisti alebo nenávisti z dôvodu farby pleti, alebo

e) so sexuálnym motívom.

U čtvrtého odstavce slovenské právní úpravy je uvedena kvalifikovaná skutková podstata, která obsahuje zvlášť přitěžující okolnosti.

Oproti české trestně právní úpravě, kde je značnou škodou dle § 138 trestního zákoníku nejméně 500 000 Kč, je u slovenské trestně právní úpravy znak trestnosti, vyžadující způsobení škody nejméně 26 600 Euro (v současné době asi 665 000 Kč dle aktuálního kurzu měn).

Závažnějším způsobem jednání se rozumí například jednání se zbraní, lstí, využití tísně a podobně.

Miestami požívajícimi pietu alebo všeobecnú úctu, se rozumí především hřbitovy anebo pomníky. **Miesta obradu** jsou at' už církevní nebo jiné (například pohřeb, svatba), protože věci k nim používané mají často jedinečný a nezastupitelný význam.

Ochrana věci podle zvláštního předpisu je opravena v § 248 slovenského trestního zákona (zneužívání vlastnictví) a v § 249 slovenského trestního zákona (poškození a znehodnocování archeologického dědictví).⁶⁵

V pátém odstavci slovenské trestně právní úpravě jsou oproti české uvedeny znaky spáchání činu jako člen nebezpečné skupiny a jak již bylo výše uvedeno za krizové situace. Jedná se o kvalifikovanou skutkovou podstatu trestného činu, která obsahuje zvlášť přitěžující okolnosti.

Nebezpečnou skupinou se na rozdíl od české trestně právní úpravy rozumí dle ustanovení § 141 a § 129 slovenského trestního zákona zločinecká, nebo také teroristická skupina. Skupinou osob pro účely tohoto zákona se rozumí skupina nejméně tří osob. Patří zde také organizovaná skupina a extrémistická skupina.

Organizátorství je považováno za nejzávažnější formu účastenství, která zahrnuje návod, objednání (zadání) a pomoc. Návod zahrnuje objednání a pomoc.

⁶⁵ Trestný zákon-komentár, JUDr. Jozef Čentéša a kolektiv., kat. č. 27770:2007, nak. Poradca podnikatel. 434-441 s.

Objednání je vážnější formou než pomoc. Pokud se pomocník na daném trestném činu účastnil více formami, postihne se jen za tu nejtěžší.

Krizovou situací zde rozumíme podobně jako v české právní úpravě nouzový, výjimečný, vojenský a válečný stav.⁶⁶

Co se týče ukládání trestních sankcí za krádež, jsou mezi českou a slovenskou trestně právní úpravou jisté rozdíly, neboť slovenská právní úprava postihuje některá jednání přísněji.

7.2 Zpronevěra

Ustanovení § 213 trestního zákona zní následovně:

(1) Kto si prisvojí cudziu vec, ktorá mu bola zverená, a spôsobí tak na cudzom majetku škodu malú, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) a spôsobí ním väčšiu škodu,

b) z osobitného motívu,

c) ako osoba, ktorá má osobitne uloženú povinnosť chrániť záujmy poškodeného, alebo ako správca konkurznej podstaty, alebo

d) závažnejším spôsobom konania.

(3) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) a spôsobí ním značnú škodu, alebo

b) na chránenej osobe.

(4) Odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu,

b) ako člen nebezpečného zoskupenia, alebo

c) za krízovej situácie.

⁶⁶ Trestný zákon-komentár, JUDr. Jozef Čentéša a kolektív., kat. č. 27770:2007, nak. Poradca podnikatel. 439 s.

Skutková podstata trestného činu uvedená v prvním odstavci je z hlediska závažnosti základní a dle vyjádření v zákoně popisná. Z hlediska struktury je tato skutková podstata jednoduchá.

Objektem je zde zákonem chráněný zájem v podobě majetku, a to konkrétně věc svěřená.

Objektivní stránka tohoto trestného činu se skládá ze tří obligatorních znaků, a to protiprávního jednání, následku a kauzálního nexu, tedy příčinné souvislosti mezi protiprávním jednáním pachatele a následkem.⁶⁷

Subjekt je zde speciální (ten komu byla cizí věc svěřena).

Z pohledu subjektivní stránky se vyžaduje úmyslné zavinění pachatele.

V porovnání s českou trestně právní úpravou slovenská ve druhém odstavci nevyjadřuje zpětnost k jednání v prvním odstavci. Naopak se pouze odkazuje na první odstavec, kdy se následně vyžaduje splnění jednoho ze znaků v písmenech a), b), c), nebo d), jako okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby.

Ve třetím odstavci obsahuje slovenská trestně právní úprava navíc znak v podobě hmotného předmětu útoku **“na chráněné osobě“**. Tou se rozumí dle § 139 slovenského trestního zákona dítě, těhotná žena, blízká osoba, odkázaná osoba, osoba vyššího věku, nemocná osoba, osoba požívající ochranu podle mezinárodního práva, veřejný činitel (úřední osoba) anebo osoba, která plní svoje povinnosti uložené jí na základě zákona, dále svědek, znalec, tlumočník anebo překladatel či zdravotnický pracovník při výkonu zdravotnického povolání směřujícího k záchraně života anebo ochraně zdraví. Česká trestně právní úprava v trestním zákoníku takový znak neobsahuje.

Čtvrtý odstavec slovenské trestně právní úpravy je velmi podobný pátému odstavci české trestně právní úpravy, vyjma znaku nebezpečné skupiny.

Z výše uvedeného je patrné, že slovenská trestně právní úprava jak u krádeže, tak u zpronevěry má podobně koncipovaná znění zkoumaných majetkových trestných činů s českou trestně právní úpravou.

⁶⁷ JUDr. Milan Ficek. Sprenevera – Trestný čin. Dostupné na: <http://ficek.sk/sprenevera-trestny-cin-10>.

Porovnávané trestně právní úpravy se především liší v konstrukci a následném výkladu některých znaků (například organizovaná skupina a nebezpečné seskupení). Slovenská trestně právní úprava u krádeže a zpronevěry obsahuje také větší počet okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby, kterými může pachatel naplnit skutkovou podstatu trestného činu (například na chráněné osobě, nebo z osobitného motívu). Z pohledu trestních sankcí disponuje slovenská právní úprava možností uložení přísnějšího trestu odnětí svobody oproti české trestně právní úpravě.

8 Úvahy de lege ferenda

V rámci úvah de lege ferenda se bude autor práce zabývat diskutovaným tématem o výši škody nikoliv nepatrné, jenž je nejen ke vztahu k trestným činům krádeže a zpronevěry jedním ze znaků jejich základní skutkové podstaty. Jak již bylo uvedeno, tak škodou nikoliv nepatrnou je škoda od 5 000 Kč výše. Vzhledem k růstu životní úrovně obyvatelů České republiky, se rozvinula debata mezi odborníky v oboru⁶⁸⁶⁹, zda nynější spodní hranice škody nikoliv nepatrné a na ni navazujících, by se neměla zvýšit, neboť je již řadu let na stejné úrovni a tudíž nekoresponduje s životní a hlavně finanční úrovní obyvatelstva, jako v době, kdy byla právní úprava vytvořena. Výsledek těchto debat v současné době není znám a také nepadlo žádné rozhodnutí, které by se do právní úpravy jakkoli promítlo. Dle názoru autora práce by současná hranice vymezení škody nikoliv nepatrné měla být ponechána beze změny. Pravdou je, že se zvyšuje životní úroveň obyvatelstva, ale také se zvyšují náklady na provoz domácností. Nejedná se pouze o výdaje na stravu, nebo ošacení, mimo jiné rostou ceny energií, bydlení, náklady na studia dětí a jejich volnočasových aktivit. Nelze proto říci, že s rostoucí životní úrovní a rostoucími platy zůstává toliko více finančních prostředků, po zaplacení všeho potřebného pro provoz domácnosti. Posunutí hranic výše škod, by pouze nahrávalo pachatelům majetkových trestných činů, protože nynější stanovená hranice představuje dle názoru autora práce i jakýsi preventivní prvek, který psychicky působí na pachatele obavou uložení trestní sankce za způsobenou škodu. Dále u trestného činu krádeže, kde se pachatelé často dopouští přestupku proti majetku, které lze v souhrnu právně posoudit jako pokračující trestný čin⁷⁰, by zvýšení hranice výše škody, přispěla k možnosti páchat takovou protiprávní činnost ve větším měřítku a zabránit postihu takového jednání v trestně právní rovině. Vymahatelnost uložených pokut u osob, které nepracují a nemají žádný majetek je mnohdy vyloučen a tedy jediným nástrojem jak preventivně a současně represivně na tyto osoby působit, je proto ponechání hranice výše škod na úrovni, na které se nyní nachází.

⁶⁸ Příkladem článku internetového zdroje Česká justice. Lukáš Křístek, Moore Stephens ZNALEX, Škoda v trestním právu a zvyšování cen. Dostupné na <https://www.ceska-justice.cz/blog/skoda-trestnim-pravu-zvysovani-cen/>

⁶⁹ Příkladem článku a video komentář. Zdroj Česká televize. Jan Kněžínek. Hranice trestu má začínat na deseti tisících, plánuje ministr spravedlnosti. Dostupné na <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2641664-knezinek-hranice-trest>.

⁷⁰ Ustanovení § 116 trestního zákoníku – Pokračování v trestném činu

V rozhovoru pro internetový zdroj Česká justice, uvedla bývalá ministryně spravedlnosti a nynější zmocněnkyně pro lidská práva, se specializací na trestní právo a kriminologii prof. JUDr. Helena Válková, CSc. záměr současné vlády, že výše zmíněné hodnoty by se mohly v budoucnu navýšit u škody malé z 25 000 Kč na 100 000 Kč, u škody větší z 50 000 Kč na 250 000 Kč, u značné škody z 500 000 Kč na 2 000 000 Kč a u škody velkého rozsahu z 5 000 000 Kč na 20 000 000 Kč. Hranice škody nikoli nepatrné by pak měla dle jejího názoru zůstat na stávající částce, a to na základě zkušeností ze zahraničí, neboť z hlediska generálně preventivního je třeba ponechat takovou hranici poměrně nízko, aby nedošlo k zahlcení správních orgánů řešících přestupky.⁷¹

Výše uvedené vyjádření Válkové o ponechání škody nikoli nepatrné v připravovaném návrhu hodnotí autor práce kladně s tím, že budou takto respektovány hlavní jím popsané důvody pro nezvyšování dané škody. Těmito jsou především preventivní, popřípadě represivní působení na pachatele trestných činů.

⁷¹ Válková: Vyjádření výše škody v trestním zákoníku již neodpovídá realitě, chci to změnit. Dostupné na: <https://www.ceska-justice.cz/2019/02/valkova-vyjadreni-vyse-skody-v-trestnim-zakoniku>.

Závěr

V bakalářské práci popsal autor problematiku majetkových trestných činů. Vysvětlil základní pojmy a v úvodu uvedl podíl majetkových trestných činů na celkové kriminalitě v České republice, přičemž vycházel z informací zveřejněných na oficiálním webu Policie České republiky. Z těchto je zcela patrné, že majetkové trestné činy mají historicky, ale i aktuálně největší podíl na celkové kriminalitě v České republice. Navzdory tomu, že se nemusí ve většině případů jednat o závažnou trestnou činnost, tak množstvím útoků, neboli množstvím spáchaných skutků se vyrovnají v závažnosti ostatním trestným činům, které jsou vzhledem k jejich povaze závažnější.

V samostatných kapitolách byly popsány a analyzovány jednotlivé skutkové podstaty trestných činů krádeže a zpronevěry a vysvětleny některé pojmy. Samostatná kapitola byla věnována komparaci vybraných majetkových trestných činů, na což navázala další kapitola, kde byly tyto trestné činy proti majetku porovnány s odpovídající slovenskou trestně právní úpravou. V závěrečné pasáži práce se v rámci úvah de lege ferenda autor práce zamýšlel nad nastavením současné výše škod, které mají za následek vznik trestní odpovědnosti. V práci se autor opírá a odbornou literaturu a platnou Judikaturu.

Autor práce se domnívá, že byly naplněny cíle práce, které byly stanoveny v první kapitole. Tedy především byly stanoveny podmínky trestní odpovědnosti za vybrané majetkové trestné činy. V samostatné kapitole byly dále u těchto vybraných majetkových trestných činů porovnány skutkové podstaty, s upozorněním na jejich základní rozdíly. Dále autor práce hodnotí za splněný cíl porovnání skutkových podstat vybraných majetkových trestných činů s trestně právní úpravou Slovenské republiky.

Zhodnocením této práce autor dospěl k názoru, že stávající právní úprava vybraných majetkových trestných činů je v současné chvíli na dobré úrovni a nevyžaduje žádnou nutnou změnu.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje:

1. Kuchta, J. a kol. Kurs trestního práva. Trestní právo hmotné. Zvláštní část. 1.vyd. Praha: C. H. Beck 2009, . 656. ISBN 978-80-7400-047-8.
2. NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. Trestní právo hmotné. 3. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2010. 393 s. ISBN 978-80-7380-291-2.
3. Novotný, O., Vanduchová, M., Šámal, P. a kol. Trestní právo hmotné, Obecná část. 6. vydání, Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 584. ISBN 978-80-7357-509-0.
4. VANTUCH, P. Trestní zákoník s komentářem, s. 713, k 1. 8. 2011: komentář k zákonu č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů: informace z judikatury. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. ISBN 978-80-7263-677-8.
5. FRYŠTÁK, M. a kol. Trestní právo hmotné: zvláštní část. 1. vyd. Ostrava: Key Publishing s.r.o., 2008., s. 100, ISBN 978-80-87071-71-7.
6. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník, 1. vydání, Praha:C.H.Beck, 2009, 3285 s. ISBN 978-80-7400-109-3.
7. KRATOCHVÍL, V. a kol. Kurs trestního práva. Trestní právo hmotné. Obecná část.1.vyd. Praha:C.H. Beck, 2009, 797 s. ISBN 978-80-7400-042-3.
8. ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 2 vyd. Praha: C.H.Beck, 2012, 1450 s. ISBN 978-80-7400-428-5.
9. POLIŠENSKÁ, P. a kol. Musíš znát... Trestní právo hmotné. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, 208 s. ISBN 978-80-7552-055-5.
10. Jelínek, J. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 6. vydání. Praha: Leges, 2017, 976 s. ISBN 978-80-7502-236-3.

11. Jelínek, J. a kol: Trestní zákon a trestní řád. 26. aktualizované poznámkové vydání s judikaturou. Linde Praha 2008. ISBN 978-80-7201-731-7. 1136 s.
12. Trestný zákon-komentár, JUDr. Jozef Čentéša a kolektiv., kat. č. 27770:2007, nak. Poradca podnikatel. 702 s.

Elektronické zdroje:

1. Policie České republiky, statistiky celkové kriminality za určitá období. Dostupné na www.policie.cz.
2. Beck – online. Právní informační systém. Dostupné na www.beck-online.cz.
3. ASPI – Copyright 2000 – 2018 Wolters Kluwer ČR, a.s. ISSN 2336-517x, dostupné jako aplikace intranetových stránek Policie ČR.
4. Válková: Vyjádření výše škody v trestním zákoníku již neodpovídá realitě, chci to změnit. Dostupné na: <https://www.ceska-justice.cz/2019/02/valkova-vyjadreni-vyse-skody-v-trestnim-zakoniku>.
5. Česká justice. Lukáš Křístek, Moore Stephens ZNALEX, Škoda v trestním právu a zvyšování cen. Dostupné na <https://www.ceska-justice.cz/blog/skoda-trestnim-pravu-zvysovani-cen/>
6. Česká justice. Lukáš Křístek, Moore Stephens ZNALEX, Škoda v trestním právu a zvyšování cen. Dostupné na <https://www.ceska-justice.cz/blog/skoda-trestnim-pravu-zvysovani-cen/>
7. JUDr. Milan Ficek. Trestný čin krádeže. Dostupné na <https://ficek.sk/trestny-cin-kradeze-a-trestny-cin-zatajenia-veci-68>.
8. JUDr. Milan Ficek. Sprenevera-trestný čin. Dostupné na: <https://ficek.sk/sprenevera-trestny-cin-10>.

9. Česká televize. Jan Kněžínek. Hranice trestu má začínat na deseti tisících, plánuje ministr spravedlnosti. Dostupné na <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2641664-knezinek-hranice-trest>.

Odborné články:

1. ŠÍDOVÁ, Dagmar. Organizovaná skupina a odpovědnost za zavinění. Právní rozhledy. 1998, č. 5, s. 240 – 242.

Legislativní zdroje:

1. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
2. ČESKO. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.
3. ČESKO. Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.
4. ČESKO. Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.
5. ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
6. ČESKO. Zákon č. 417/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.
7. SLOVENSKO. Trestný zákon č. 300/2005 Z. z., ve znění pozdějších předpisů.

Judikatura:

- 1) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.5.2018, pod sp. zn. 5 Tdo 444/2018.
- 2) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2012, pod sp. zn. 8 Tdo 98/2012.
- 3) Usnesení nejvyššího soudu ze dne 16.2.2011 pod sp. zn. 7 Tdo 23/2011-26.
- 4) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.4.2010, pod sp. zn. 8T do 137/2010.
- 5) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.3.2016 pod sp. zn. 7 Tdo 1692/2016.

- 6) Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 2. 2005, pod sp. zn. 7 To 50/2005.
- 7) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13.4.2016, pod sp. zn. 8 Tdo 267/2016.
- 8) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.4.2010 pod sp.zn. 6 Tdo 110/2010.
- 9) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.1.2013 pod sp. zn. 8 Tdo1298/2012.
- 10) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21.5.2003 pod sp. zn. 5 Tdo 536/2003.
- 11) Usnesení nejvyššího soudu ze dne 30.10.2003, pod sp. zn. 6 Tdo 1173/2003.
- 12) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7.1.2004 pod sp.zn.2 Tzn 72/95.
- 13) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2.3.2016 pod sp. zn. 7 Tdo 1493/2015.
- 14) Usnesení nejvyššího soudu ze dne 28.3.1996 pod sp .zn. 2 Tzn 72/95.
- 15) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21.3.2018 pod sp. zn. 4 Tdo 219/2018.
- 16) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.3.2016 pod sp. zn. 4 Tdo 293/2016.